

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Hranický dětský pěvecký sbor

Ročník XXV.

BŘEZEN 1983

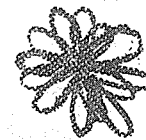
František Hrubín

Píseň pro ženu

Co jsem jen vymyslel krásných jmen
jak dítě nad mákem vlčím!
A dnes, když poklekneš u kamen
a popel vybíráš, mlčím.

Na ten náš malý svět nedopuť
i když nám chudobně prostře,
i kdyby vrásky ti kolem úst
někdy ryl trochu snad ostře.

Nad tebou skloněn jak nad květem
ptám se těch příštích dnů znovu,
Z bláta si osud svůj uhnětem,
a nebo ulijem z kovu?

HODNOCENÍ ČINNOSTI OBČANSKÝCH VÝBORŮ MěstNV ZA ROK 1982

Všestranné rozvíjení a zdokonalování socialistické demokracie, aktivní účast a podíl občanů na hospodářské, sociální a kulturní výstavbě a na řízení a správě věcí veřejných to je jeden z rozhodujících úkolů NV, které pro tyto orgány vytyčil XVI. sjezd KSČ a které také v plném rozsahu zdůraznilo i 6. PZ ÚV KSČ z dubna 1982.

Důležitým nástrojem k uskutečňování tohoto úkolu jsou spolu s poslanci NV — občanské výbory.

Uplynul již více jak rok od voleb nových občanských výborů a proto bylo přistoupeno radou MěstNV k prvnímu hodnocení výsledků jejich mnohostranné činnosti.

V hodnoceném období pracovalo v 30 občanských výborech celkem 433 občanů, z toho je více jak jedna třetina členů do 35 let. Nově zvolení členové v počtu 133 občanů, se až na malé výjimky s chutí a aktivně zapojili do práce a s využitím zkušeností funkčně starších členů OV jsou dnes již platnými členy těchto aktivů.

Hlavním úkolem po volbách OV bylo „dále zvýšit poslání a podíl OV na řešení všech otázek, týkajících se života občanů a rozvoje města a jeho místních částí.“

A jak vyplývá z provedeného hodnocení jejich činnosti a výsledků socialistické soutěže za rok 1982 se to zásluhou aktivní politickoorganizátorské a masové politické práce podařilo. A není dnes otázky, která by stála stranou pozornosti OV a při jejímž řešení by se v rámci jejich kompetence neprojevil zájem a samotná účast OV.

Proto si tyto aktivity zásluhou své obětavé práce dále upevňovaly u spoluobčanů autoritu a vážnost. Jejich čestná a záslužná práce přináší užitek jak spoluobčanům v řešení jejich zájmů, potřeb, ale i při problémech v jejich životě, tak městskému národnímu výboru při uskutečňování přijatých usnesení volených orgánů.

Za hodnocené období se podařilo postupně zvyšovat účast občanů na vlastní činnosti OV a to jejich zapojením do pracovních skupin, ve kterých je zapojeno již dalších 295 občanů. Je žádoucí dále zvyšovat účast občanů na práci OV, ale zejména ukládáním konkrétních úkolů aktivizovat práci těchto pracovních skupin v jednotlivých oblastech činnosti OV.

Občanské výbory v sídlištích a v centru města mají dalšího významného pomocníka a to v aktivech „domovních komisí a domovních důvěrníků, kde je zapojeno celkem 366 občanů.

Úkolem těchto aktivů je rozvíjet masovou politickou práci mezi občany s cílem získávat je pro angažovaný podíl a účast na veřejně prospěšné činnosti, na zvelebení a rozvoji životního prostředí.

I když po volbách těchto aktivů, které se uskutečnily v I. pololetí 1982 došlo k oživení spolupráce a součinnosti OV s tímto aktivem, zůstává pro další období stěžejním úkolem OV zkvalitňovat řízení těchto aktivů, pravidelně zhodnocovat jejich činnost, zejména pokud se týká rozvoje socialistické soutěže a péče o bytový fond a získávání spoluobčanů na uskutečňování úkolů vytyčených ve VP NF.

Správně orientovaná politickoorganizátorská práce OV se také příznivě projevila v obsahu, zájmu a účasti občanů, zejména mládeže na kulturně výchovných akcích.

Jejich cílem bylo a je nejen přispívat k výchově občanů, zejména mladé generace, ale získávat je k práci ve prospěch města a jeho místních částí, ale i k zábavě a organizovat tak účelně jejich volný čas.

V hodnoceném období se péčí OV uskutečnilo v obvodu města a jeho místních částí celkem 255 veřejných akcí s účastí 11 930 občanů, z toho bylo 94 kulturně společenských a 118 akcí pro děti a mládež.

Tato aktivní činnost OV se pochopitelně projevila i ve větším zájmu a účasti občanů na zvelebení a zkrášlení životního prostředí. Svědčí o tom splnění a překročení socialistických kolektivních závazků OV, uzavřených na počest významných výročí v roce 1982. Tím se také OV velkou měrou přičinily o splnění a překročení celoměstského závazku a co do počtu zdarma odpracovaných brigádnických hodin na neinvestiční části životního prostředí se podílejí OV 27 % na dosažené hodnotě díla.

Občanské výbory svou každodenní činností mají k občanům nejbližší, znají jejich potřeby, zájmy, jejich drobné starosti a v rámci své působnosti se také podílejí na jejich řešení. Mají proto u spoluobčanů potřebnou autoritu a proto se také občané ve stále větší míře obracejí na tyto aktivity se svými těžkostmi a kritickými připomínkami k problémům, se žádostí o pomoc při jejich řešení, a OV pomáhají při jejich odstraňování a které jsou na jejich síly a kompetenci, přenášejí na odpovědné orgány MěstNV a je také kladem, že věnují pozornost a sledují způsob jejich vyřízení.

Rovněž i v ostatních oblastech práce těchto aktivů bylo dosaženo velmi dobrých výsledků. Svědčí o tom také výsledky socialistické soutěže, do které je zapojeno všech 30 OV. Obsahem soutěžních kritérií a cílem soutěže je uskutečňování úkolů VP NF.

Výsledky socialistické soutěže OV za rok 1982 dostatečně přesvědčují o tom, že je zdravá tížádnostivost OV v dosahování dobrých výsledků s cílem umístit se v soutěži co nejlépe, což pochopitelně je odměnou za jejich obětavost, ale přispívá to současně i ke kvalitě a k účinnosti práce těchto aktivů a to se také příznivě projevuje i v životě spoluobčanů.

Komise pro koordinaci práce OV MěstNV provedla hodnocení podkladových materiálů dosažených výsledků jednotlivými OV a rada MěstNV na svém zasedání 9. února 1983 schválila ve smyslu platných soutěžních kritérií socialistické soutěže následující umístění OV v soutěži za rok 1982:

1. OV sídlištní ...

- I. místo OV č. 6 předseda OV Josef Šampalík
- II. místo OV č. 12 předseda OV Karel Odstrčil
- III. místo OV č. 3 předseda OV Oldřich Valenta

2. OV městské ...

- I. OV č. 5 předseda OV Radoslav Zdražil
- II. místo OV č. 4 předseda OV Miroslav Kaštyl
- III. místo OV č. 14 předseda OV Alois Klípec

3. OV v místních částech města ...

- I. místo OV 28 Olšovec předseda OV Antonín Ondra
- II. místo OV č. 22 Drahotuše předseda OV Ladislav Dohnal
- III. místo OV č. 21 Drahotuše předseda OV Jan Bezděk

Těžiště obsahu socialistické soutěže bylo ve zvýšení výchovného působení, v rozvíjení socialistického životního stylu a pracovní a společenské angažovanosti spoluobčanů na plnění VP NF.

Cílem práce občanských výborů v letošním roce je v podmínkách rozšířené pravomoci a odpovědnosti orgánů MěstNV v úzké součinnosti a spolupráci s poslanci a s ostatními aktivity dále přispět ke zkvalitňování životních podmínek občanů, zvyšovat jejich aktivní podíl na plnění náročných úkolů, které vyplynuly ze 6. PZ ÚV KSČ z dubna 1982.

Tajemník MěstNV: Josef Šimek

HRANIČNÍ SOUKENÍCI V ROCE 1835

Dne 14. září 1982 došlo na MěstNV v Hranicích v kanceláři vedoucího odboru, s. Štěpánky Hališkové, k protokolární prohlídce obsahu makovice báně věže farního kostela při příležitosti jeho opravy. Makovice obsahovala celkem 6 pouzder. 2 z nich byla vážně narušena a teprve pokus o jejich záchranu v konzervační dílně Státního oblastního archivu v Opavě ukáže, zda se z jejich obsahu podaří něco zachránit. Jde na neštěstí právě o nejstarší písemnosti, které se vztahují ke stavbě kostela v letech 1754—1763.

V ostatních pouzdrech běží převážně o písemnosti k opravě budovy v r. 1835, kdy byla její věž narušena na přelomu roku 1833—1834 pustošivou vichřicí. Z období stavby v tereziánské době se v těchto pouzdrech uchovaly pouze tištěné týdenní zprávy brněnské banky (tzv. Intelligenz-Zettel) z r. 1761, zlomek latinského kalendáře z r. 1760, 2 stříbrné a 2 měděné mince do r. 1761 o celkové hodnotě 4 kr. a 3 denáry a prosba za uchránění od všeho zla, zejména od současné války s Pruskem z r. 1761 (tzv. sedmiletá válka.).

Ostatní materiál pochází z první poloviny minulého století, převážně z r. 1835, a přináší řadu údajů k Hranicím v této době. Je to především pamětní spis o 27 stránkách, jenž vznikl za společné redakce krajského hejtmana Jana Schröttera, vrchního Jana Karla Galliny a faráře Jana Raddy. Zápis informuje v úvodu o pustošivé vichřici v prosinci r. 1833 a lednu r. 1834. Uvádí dále co bylo nalezeno v makovici při jejím sněti, kdo provedl opravu věže v r. 1835, vlastníka panství, úředníky krajského úřadu, úředníky vrchnostenského úřadu, členy představenstevského úřadu, církevní hodnostáře, počet obyvatel, domů a žáků triviální školy v Hranicích, obce hranického panství a počet obyvatel panství, údaje o hostincích, lázních Teplicích, stělnicích, kavárně aj. Závěr zápisu tvoří záznam o cenách obilí, dřeva a hovězího masa i údaje o počtu řemeslníků a živnostech v Hranicích. Uvádí se též, že během krytí věže zemřel tehdejší panovník František I., jeho životopis i údaje o dalších členech rodu. K tomuto německému zápisu se hodláme ještě ve Zpravodaji vrátit.

Jinak pouzdra obsahují i další zajímavý materiál. Je to např. záznam o hranických kovářích, tzv. paměťohodné příhody města Hranic, které zřejmě na základě Gallašových údajů zapsal v r. 1835 pekařský mistr Antonín Dvořák, seznam mistrů ševcovského cechu, kniha módních oděvů, kterou do makovice věnoval krejčí Jan Kneifel, popis obyvatel v Černotíně, přehled cen od městského písaře (notáře) Josefa Rudolfa Řeháka, zápis učitele Sváčka o hranické škole, ukázky písma žáků této školy, záznam o těch; kdo přispěli na krytí věže v r. 1835, pamětní zápis představenstevského úřadu města Hranic z 15. 3. 1835, nebo seznam toho, co se našlo v makovici při opravě věže. Tyto písemnosti dílem české, dílem německé, pocházejí z r. 1835. Ze starší doby je záznam o opravě varhan z r. 1822, výtah z děkanské matriky (opis na základě originálu z roku 1672), záznam o zbojnicích, vězněných v Hranicích r. 1739 (opis z r. 1819), ochrana proti choleře (opis dopisu z 16. 8. 1831), zápis o příspěvcích cechů v Hranicích na nové varhany z let 1831—1833, cirkulář gubernia o nových bankovkách z r. 1829, výzva ke zřízení tzv. školního direktoria v Hranicích z r. 1819, tištěná zpráva o bitvě u Aspern z r. 1809 a konečně i moravské stavovské brněnské noviny z r. 1832.

Ve svém příspěvku jsem chtěl původně poukázat na pamětní spis z r. 1835 a uvést opis „paměťohodných příhod“ města Hranic. Po bližší prohlídce písemností jsem se však rozhodl upozornit na jiný dokument, který jsem až dosud neuvedl. Makovice obsahuje totiž i osmnáctistránkový český pamětní zápis písaře soukenického cechu Peregrina Pešla z 20. ledna 1835.

Jeho autor, Peregrin Pešl, hranický předměšťan, soukenický mistr a cechovní písař patřil bezesporu k významným osobnostem našeho města. I když se jeho vzdělání omezovalo pouze na hranickou triviální školu, měl poměrně široký rozhled a projevil hluboký zájem o dějiny města.

To se projevilo především v jeho spolupráci s hranickým rodákem a národním buditelem Josefem Heřmanem Agapitem Gallašem, kdy Pešl svým pěkným rukopisem Gallašovi opsal např. dva díly jeho Diplomatických památek města Hranic, obsahující opisy listin a jiných dokumentů k dějinám Hranic od nejstarších dob po Gallašovu současnost. Oba díly jsou dnes uloženy v Gallašově pozůstalosti v archivním depozitáři v Lipníku nad Bečvou. Tamtéž ve fondu Cech soukenický v Hranicích je uložen jiný doklad Pešlovy spolupráce s Gallašem. Je to mistrovská kniha řemesla soukenického z let 1804—1851, která byla Gallašem i Pešlem znovu založena v r. 1821. Gallaš knihu opatřil předmluvou a kresbou s cechovními symboly. Předmluvu i verše ke kresbě opsal do knihy Pešl.

Konečně si Pešl získal velkou zásluhu opisem dnes již ztraceného originálu hranické městské knihy z r. 1585, kterou začal opisovat od 21. 8. 1823. Kniha je unikátním pramenem pro sledování rozsahu zpusťování města za třicetileté války. V depozitáři v Lipníku nad Bečvou je dnes součástí fondu Archiv města Hranic.

Z Pešlova pamětního zápisu, o němž jsme se již zmínili, pokládám za nejcennější tu část, která se týká úpadku kdysi proslulého hranického soukenictví. Podle německého pamětního spisu z r. 1835 i Pešlova českého zápisu z 20. ledna téhož roku, žilo v Hranicích tehdy 466 soukeníků, kteří však, jak uvádí Pešl, žili ve velké bídě, protože začali být rušováni tovární výrobou sukna. I když Pešl, jako mnozí z jeho současníků, nepostřehl, že bídou je vinen dravý nastupující kapi. talismus a hledá vinu bídy ve strojové výrobě, je tato část jeho zápisu velice cenná. Český je tu v kostce podán tehdejší způsob strojové výroby sukna, jehož koléb. kou byla Anglie, uvedena okolnost jak se hraniční soukeníci snažili čelit rozvoji tovární výroby sukna vlastním zakoupením strojů, zmíněna je i dětská práce při výrobě sukna.

Závěrem zápisu si Pešl přeje návrat k ruční „starožitné“ práci.

Další rozvoj výrobních sil mu pochopitelně nedal za pravdu. Zřízení někdejší Hellerovy továrny na sukno r. 1844 přímo v Hranicích znamenalo další a smrtelnou ránu pro hranické soukeníky, kteří nedokázali čelit ani zřízením tzv. strojního soukenického družstva v r. 1902. Koncem století žilo v Hranicích již jen 19 samostatných soukenických mistrů a smrtí stejnojmenného Pešlova vnuka Peregrina Pešla v r. 1932, jenž se činně účastnil národního i kulturního života v našem městě a byl posledním samostatným hranickým soukeníkem, zaniklo kdysi slavné soukenické řemeslo v Hranicích docela. Tento Peregrin Pešl se samostatně soukenické živnosti, kterou provozoval od r. 1889, vzdal ostatně již v r. 1928. Závěrem příspěvku mi budiž dovoleno otisknout tu část Pešlova zápisu, která se týká úpadku soukeníků.

„Příčiny té takové bídy jsou následující novo vynalezené kunstu mašiny, které z englickej zemi se do našich vlastí vloudily, které pozůstávají sice toho prvního druhu a to jsou na vodě, jak obyčejné mlejny zrychtované, druhé ohněm tažené, tak řečené (damfmaschiny), které s málo pomocí lidu až do třech i čtvrtého štok sednicách, svú mocí, horkostí v táhnutí verku pracují, to jest mašiny vlny děláni, mašina k postřihování souken, a vši potřebě slúžeji. K tomu taky valchy tým ohněm tažené a válení souken již v mnohých místech svú službu vykonávají. Což i nás k tomu svět donutil, že sme sobě ne však ty vejš řečené, nýbrž jinšího druhu za poslední peněz nakoupili a zjednali, a tým řemeslníky, dělající těch mašin, na mnohá léta i peněz zaopatřili a zbohatili, sebe a své potomky do největší bídy uvedli.

Kteréž jsou nejmenší, tak nazvaná německá, 24 neb 40 vřeten, na které za jeden den pěkného prádla 10 i také 13 liber se vypřade. Druhá jest englická, ta

jinším způsobem 60 větien v sobě obsahuje a každý den skoro na jeden celý kus přádkla zaopatří. K tomu sloužejí první mašina na které se vlna prechuje, krampluje a pak na tejj šišky, (něb tak řečené luky), krásné nevidané práce vyhotovené bývají. K tomu taky tyto luky zas na jimi k tomu zrychtovanú mašinu odebírané a na tak řečenéj forspinmašině přepřadené, k tímto přadúcím mašinám k práci slúží, což chudobnějši na velikých kolách touto práci s dětma vykonávají. Ten, kdož takovú krampl, aneb luk-mašinu nemá, platí temu, kteří jich mají, jak za kramplování, tak i od lukování, 2 kr. od funtu.

A tak tato bída, která vesměs celú naši zem týmto kumštem zaopatřit se vynasnažila a nás a naše potomky pěknú práci dělat naučila, naši živnost nám, odebrala a nejen k nouzi, nýbrž dlouho trvajícimu hladu podnět dala. Neb jeden tak řečený fabrikant víc kusů souken vyhotoví, nežli 500 majstrů společný cech do roka zaopatřit je.

Vinšujem našim potomkům, by ty cizozemské kunsty a chytrosti s pomocí boží vykořenit se vynasnažili a své ruční starožitné práci se přidrželi a v svatém pokoji ke cti a chvále boží živi byli. Což k věčné památce obzvláště sem zaznamenal a do tej báně položil, zvláště svým spolubratrům řemesla soukenického.“

Prameny a literatura:

J. H. A. Gallaše Diplomatických památek města Hranic díl I.—II. Archiv města Hranic inv. č. 52 (opis městské knihy P. Pešlem), inv. č. 135 (kronika)
Cech soukenický Hranice inv. č. 7 (mistrovská kniha)
V. Bartovský, Hranice, Hranice 1906
Bartoš, Schulz, Trapl, Historický místopis Moravy a Slezska 1848—1960, díl 6, Ostrava 1978

Kapitolky z topografie města Hranic

PhDr. Bohumír In d r a

GALLAŠŮV POPIS OKOLÍ MĚSTA HRANIC NA POČ. 19 STOLETÍ

J. H. A. Gallaš popisuje v úvodu svého rukopisu Památky města Hranic, sepsaného r. 1811, který nebyl vydán tiskem, obšírně také fyzickou polohu města Hranic na počátku 19. století. Zachycuje nejen tehdejší stav a vzhled okolí města, narušeného v 19. a 20. století velkými přeměnami, ale podává také **cenné zprávy geologické a archeologické**. Gallašovo hodnocení **lidová tradice o podzemních jeskyních Černotínských bylo potvrzeno jejich objevem r. 1866** Königem, Prchalem a hranickým malířem Tadeášem Milliánem, kteří provedli na člunu jejich průzkum a zmapování, jež zveřejnil pak Millián tiskem r. 1870. Neméně cenné jsou Gallašovy **věrohodné zprávy o nálezech zlatých předmětů** v druhé pol. 18. století **při orání na polích Hluzovského kopce**, dosvědčující rozrušení předvěkých hrobů starého osídlení Hluzovského kopce, dosud neproověřené a nezhodnocené.

Gallaš popisuje krásnou polohu města Hranic v údolí, obtočeném ze tří stran lesy, háji a lukami. Píše „Lesové, jež kryjí hornaté amfiteátrum, otevřené jen na západní straně, jsou dubiny a břízy, bučiny, bory, jedliny a smrky, mezi nimiž semotam strmí nahoru vysoké a lysé skály aneb vyhlédají pustinky, přioděné nízkým křovím a jalovcím. Skalnatá podstata těchto nepřilíh vysokých hor je ve straně západní vápenná a obsahuje ve svém asi půl míle dlouhém oblouku tu

tak nazvanou **Skalku, Hluzovský kopec, Michovec malý a velký** (dnešní Velká a Malá Kobylanka) **pak Hírku a Svrčov**, kterýž ale jakož i pod ním ležící Svatojanská skála zjevují zrnitý kámen. Na Skalce se láme kámen na pálení vápna a na stlani císařské silnice, na Hluzovském kopci spatřují se v lomu zavždy **zkamenělé skořepiny mořské**. Tento vápenný kámen či raději skořepinový mramor, jenž se zde k stavění láme a ve velkých horizontálních tabulích, nakloněných z východu k jihu, je více žluté než modravé barvy a **pravděpodobně spodní hluboká podloha celého hranického podkraje**, ku kterémužto domnění dává mi příčinu má vlastní zkušenost. Neb když jsem r. 1794 v mé zahradě, která je dobré půlhodiny cesty vzdálená od oné hory a v západním předměstí Hranic leží (jde o Gallašův domek čp. 162 v Gallašově ulici) **nechal kopati studnu, nalezla se v hloubce asi 5 sáhů (přibližně 10 m) příliš tvrdá skála**, z níž s velkou prací odtržený kámen jevil v jádře promodralou barvu, **na povrchu však byl obrostlý tlustým škraloupem širokopleskatých mořských skořepin** žlutočervené barvy.“ Gallaš uvádí dále, že částku tohoto kamene, kterou zobrazil akvarelem na celé straně rukopisu, představující skupinu srostlých ulit, daroval prefektu král. gymnázia v Těšíně Leopoldu Janu Šeršníkovi pro jeho kabinet přirozených věcí. „Týž Hluzovský kopec, který leží na východní straně vsi Hluzova, stojí od dávných časů u zdejších prostých obyvatel v **obecné pověsti**, že v něm přirozenost přivalila mramorovou tíží velké poklady zlaté rudy a ryzího zlata, které zde havíři kdysi před drahnými časy dobývali, odkudž prý **pod ním povstaly jeskyně a bludiště**, pracně jejich rukama ve skalách tesané, což ale je a zůstane pouhé domnění, které povstalo odtud, že **někteří Hluzovští a Černotští rolníci orajíce na jeho hřbetě** tak šťastni byli a **někdy částečku onoho drahého kovu našli**, z něhož se v mé přízni **nalézá prsten z ryzího zlata, který jistý černotský sedlák r. 1760 na své roli vyoral** a Karlu Anderlovi, měšťanu zdejšímu, otcí mé manželky prodal.“ Gallaš zaznamenal v jiném svém rukopise též **nález „zlatého drátu“ při orání na Hluzovském kopci r. 1750**, jak uvádím v poznámce. Pokračuje pak „Nevzpírám se sice, že by v břichu hory nějaké jeskyně nemohly býti, nemohu však dáti víru tomu, že by rukama havířů byly vytesány, neboť **díra ta jež má býti přichodištěm do nich, nic podobného na sobě nezjevuje**. Ti pak lidé, kteří se chlubí, že skrze ni do těch podzemních sklepů lezli a jejich bludiště s velkým nebezpečím svého života prošli a jak praví i nějaké havířské nástroje jako korytka tesaná a malé lampičky našli, nezdaří se mi být tak pravdomluvní, abych jejich výkladům mohl věřiti. Slo nepochybně o stopy starších hledačů pokladů, kteří do jeskyň pronikli) A byť by i taková bludiště a jeskyně pod onou horou skutečně byla, zda z toho následuje, že by byla dílem lidských rukou? Zdalíž divotvorná moc přírody nevytvořila v Sloupských a Křtinských horách až k podivu hrozná a krásná podzemní sklepy a labyrinty? Kdo však neměl příležitost k jejich spatření, pak jen naše **Hranická propast udělí ti dosti světla k pochopení, jak takové podzemní jeskyně bez našich kladiv, motyk a kyhlůfů přirozenou mocí povstaly**. Opustme však již domnělé podzemní jeskyně a popatřme raději na krásné dary, které se **V Černém lese blíže vsi Kunčic** hojně nacházejí, ony totiž **drobné a hrubé křišťálu podobné kamínky** Quarzum crystalisatum, jimiž se zde kdysi našli obrostlí celí skalnatí hrbolové, jako to tak nazvané **kočičí stříbro** Spatum gypsaem diaphanum vulgò Glacies Mariae Kromě nich se zde nachází v rozsedlinách bělavá moučka, která není nic jiného, než utuchlý s lesní hlinou smíšený gyps (sádra). Nejvyšší výška tohoto hornatého oblouku měří od stopy až nahoru asi 30 sáhů (přibližně 57 m)“

Mezi tím a jižním obloukem je krátké, úzké údolí, přes něž se Bečva v lenivém běhu haduje, semotam zúžená a velmi hluboká, na jejímžto levém břehu prýští hojně **prameny kyselavé hojitelné vody**, což se i v řece pozoruje. Zde blízko lázně je **ve skále malá, nyní ale hlinou zavalená díra, z níž kyselá jedovatá pára vychází**, podobná oné ve Vlaších tak nazvané Psí jeskyně zvířata smrtící páře. Na pravé straně téhož údolí spatřuje se nahoře ona tak nazvaná **Kmotrova díra čili Propast**. Vyš nad ní, v lese Svrčova mezi Propastí a Svršovem strmí malá skalina,

kteřá sluje **Čertova kazatelnice**, z druhé strany Svrčova druíhá větší **drsnatá skála**, která od kamenné sochy sv. Jana Nepomuckého, na ní vystavené sluje **Svatojánská**. Toto údolí slouží Hranickým obyvatelům nejen v ohledu Teplice nýbrž i v ohledu své romantické krásy k nejveselejším procházkám a letnímu vyrazení, neboť je velmi bohaté na rozmanité polní okrasy, jež zde příroda malířsky rozestřela.

Hory jižního oblouku jsou mnohem vyšší a lesnatější nežli východního, a podstata jejich skalnaté masy je zrnitá a velmi tvrdá. Některé održiny zjevují ve svém jádře železnobarevnou bleskavost, odkudž od zdejších lidí slují **železné kamení**. Tyž oblouk bere svůj počátek nad vsí Zbrašovem, která na malém kopci nad Teplicí leží. **Prostřední část těchto hor, která sluje Křivé**, je nejvyšší a může od své stopy, již běží řeka Bečva až k svému svršku obsahovat 60 sáhů (asi 114 m). Západní konec tétož oblouku je s této strany do údolí velmi příkrá hora, jejíž vrch kryje prastarý opevněný hrad Helfštýn. Na stopě těchto hor táhnou se od Teplice až ke Křivému něco přes čtvrt míle **Hranické paseky**, to jest rolemi a štěpnicemi promíšené palouky, po nichž až k Týnu, vesnici ležící pod hradem Helfštýnem, následují louky a háje, jež všechny až potud Bečva objímá, a pak vyšlá z údolí k Přerovu vedle Lipníka a odtud do Moravy chvátá.

Gallaš popisuje pak druhý oblouk hor na pravém břehu Bečvy proti jejímu toku až ke vsi Podhoří a pokračuje „Údolí naše se skončuje v oně protržině neb úzkém kamenitém údolí, jež sluje Podhořské, přes něž se valí nehrubý potok vedle vsi Podhoří a Jezernice k Bečvě, jehož odtržený pramínek dodává vodu **Jezerskému rybníku**. Tyto hory jsou ještě o něco vyšší než ony jižní a ve své podstatě **brídlíčného kamene**, z nichž se dva potoky Velička a Ludyňa skrze lesnaté a kamenité údolí srážejí, které když se přivaly zvodní, bývají velmi prudké a škodlivé. Kromě těchto dvou potoků a Jezerničky, která dělí toto podlouhlé okrouhlé prostranství, obklíčené horami, od lipenského podkraje, šplouchají přes něj mnozí menší potůčkové a strouhy, které všechny vesměs s nimi spojené přijímá Bečva. Ludyňa pohybuje ve svém celém běhu jeden mlýn dvojího složení, Velička pět a jednu valchu, Bečva jeden a valchu, Jezernička dva mlýny. Tyto tři potoky Ludyňa, Velička a Jezernička dávají vodu svými odtrženými pramínky rybníkům a sice Ludyňa **Hranickému rybníku u Horního dvora**, Velička **Veličskému rybníku** a Jezernička **Jezerskému rybníku**. **Rybníky Drahotušský a Slavíušský** bývají ovodněny z jiných menších potůčků.

P o z n á m k a :

Thaddeus Millian popsal a vyobrazil Černotínské jeskyně v článku Die neuen Felsengrotten bei Weisskirchen, ein Stück Unterwelt, otištěném v Notizenblatt der hist. statist. Section der mähr. schles. Ackerbaugesellschaft, Brno, roč. 1870 č. 9

Gallašův rkp. Památky města Hranic je uložen ve fondu Benediktini v Rajhradě, sign. 07, Státní oblastní archiv Brno. V druhém rkp. Fyzické památky města Hranic, uloženém tamtéž (sign. Ob 16) se Gallaš rozepisuje o „nález z načné částky ryzího zlata, podobného chumáči mosazného drátu,“ který vyoral r. 1750 selský pacholek na poli na Hluzovském kopci. Domníval se, že jde o mosaz a nabídl „drát“ Židovi v Hranicích. Ten chtěl však ještě kus drátu, který měl pacholek omotán kol širáku, nechtěl jej však prodat. Spor před vchodem do Židovské ulice pozoroval ze zámku panský vrchní, který po rozmluvě s pacholkem, že drát prodal za 4 groše židovi a po zjištění, že má na širáku zlatý drát, odebral se s ním k židovi, který drát právě vážil. Žid musel zlato vrátit pacholkovi, za něž mu prý vrchní zaplatil 150 zlatých. Nepochybně šlo o točené náramkové „dráty“. Podobných nálezů na Hluzovském kopci bylo jistě více, zůstaly však utajeny.

PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI V HRANICÍCH A BLÍZKÉM OKOLÍ

Státní přírodní rezervace Nad kostelíčkem

Zřízena výnosem č.: MŠVU č. 39 636/52 ze dne 23. 7. 1952

Rozloha: cca 10 ha

Území je budováno devonskými vápenci, částečně též kulmskými břidlicemi. Území je v severní části narušeno těžbou vápence v povrchovém lomu Hranických cementáren a vápenek. Chráněné území je cenné z hlediska výskytu botanických druhů. Prolínají se zde prvky teplomilné květeny s prvky karpatskými (hvězdnatec čemeřicový, šalvěj lepkavá, pryšec chvojka, dymnivka plná).

Zastoupení dřevin je převážně skupinovitě, v severozápadní části jsou zastoupeny listnáče, ve východní a jihovýchodní části převládá smrk a borovice.

Státní přírodní rezervace Dvorčák

Zřízena výnosem č.: MŠK č. 32 047/62 ze dne 31. 7. 1962

Rozloha: 11,71 ha

SPR Dvorčák představuje vyspělá rostlinná společenstva s dobře zachovanou druhovou skladbou dřevinného patra, neporušenými půdními poměry a je tedy velmi významnou srovnávací plochou při výzkumu lesů pozmeněných lidskými zásahy v prostoru Moravské brány.

Geologické podloží je tvořeno miocenními tortonskými (mladší třetihory) vápnitými jíly — tégly. Pro nepropustnost podloží dochází v půdních depresích ke zpomalení odtoku vody a oglejení půdního profilu.

V dřevinném patře převládá buk, vtroušen je dub zimní, dále habr, lípa, podél potoka i javory.

Bylinné patro je značně proměnlivé podle stanoviště. Pevládají traviny a druhy náročnější na trvalou půdní a vzdušnou vlhkost, chybí vysloveně teplomilné druhy.

Státní přírodní rezervace Bukoveček

Zřízena výnosem č.: MŠK č. 32 047/62 ze dne 31. 7. 1962

Rozloha: 31,85 ha

SPR Bukoveček představuje vzácné seskupení zachovalých vyspělých lesních biogeocenóz s převážně zachovanou původní dřevinnou skladbou na malém úseku, charakteristickém pro celé území Moravské brány s lidskou činností pozmeněnou skladbou lesů.

Oproti SPR Dvorčák je podloží SPR Bukoveček tvořeno horninami kulmu, tedy drobami, slepenci a jílovitými břidlicemi, silně zvrásněnými. Vzniklé půdy jsou lehčí, písčitohlinité s vysokým obsahem šterku.

Dřevinné patro je tvořeno především vitální tvárnou bukovou kmenovinou, buk dosahuje až 80 proc. zastoupení na ploše. Do bukové kostry porostu je skupinovitě až jednotlivě přimíchána lípa, habr, smrk a modřín, vtroušeně, dub, jedle, bříza a javor klen.

Bylinné patro je velmi rozmanité podle expozice a vlhkostních podmínek, v přebytku bukové hrabanky však upoutá chudost vegetačního krytu, signalizující zpomalené humifikační procesy. Dominantu tvoří různé druhy trav s malou pokryvností, zejména ostřice chlupatá, bika hajní a lipnice hajní.

Státní přírodní rezervace Lhotka

Zřízena výnosem MŠVU č. 93 082/51 ze dne 23. 5. 1951

Rozloha: 5,065 ha

Ochrana území byla vyhlášena pro zachování naleziště významných teplomilných druhů např. vousatky prstnaté, smělku štíhlého, divizny sápoité, na kulmských břidlicích.

Ing. Vladimír Foltánek

ZEMŘELÍ OBČANÉ Z HRANIC V MĚSÍCI LEDNU 1983

Marie Tománková, Hranice-Velká 20, nar. 10. 4. 1905
Karel Rudolf, Hranice-Olšovec 66, nar. 21. 3. 1927
Metoděj Jakeš, Hranice-Slavíč 45, 17. 6. 1900
Jan Vašíček, Hranice, Máchova 940/32, nar. 9. 6. 1921
Jiřina Svobodová, Hranice, Hromůvka 1523, nar. 15. 2. 1920
Františka Cihlářová, Hranice-Olšovec 5, nar. 16. 5. 1898
Marie Řehulová, Hranice, Hřbitovní 270/21, nar. 1. 4. 1906
Bohumil Vavřík, Hranice, Čsl. armády 185/4, nar. 7. 12. 1907
Bedřich Velecký, Hranice, Struhlovsko 1721, 4. 7. 1902
Karel Merunka, Hranice, Hřbitovní 483/1, nar. 8. 2. 1912
Anna Hanusová, Hranice, Rezkova 1670, nar. 2. 5. 1943
Josef Heryán, Hranice-Slavíč 20, nar. 6. 6. 1913
Jaroslav Kuropatnicki, Teplice nad Bečvou 42, nar. 26. 4. 1903
Antonín Kratochvíl, Hranice, Čsl. armády 204, nar. 25. 1. 1896

Čest a věčná paměť všem zemřelým spoluobčanům!

SLOVA KOLEM NÁS

PLNOU PAROU

Ani jsme se nenadáli a železnice skončila s parní trakcí. Poslední vláček, tažený dýchavičnou lokomotivou, se vydal na cestu kolem Liberce a to byla zároveň i tečka za jednou epochou, která nás provázela několik staletí. Pára definitivně ustoupila modernějším dopravním prostředkům.

V českém jazyce však nadlouho zůstane rčení „jet (plout) plnou parou,“ tj. naplno, intenzívně, „na doraz“, jak by řekla mladá generace. A právě tato generace už vlastně páru nezažila a mám dojem, že kdybychom položili svým dětem otázku, proč se říká „plnou parou“, asi by na to nedovedly dát správnou odpověď. Je to přirozené. Pro ně opravdu nebyla pára symbolem nejvyššího pokroku.

V českém jazyce je ovšem celá řada takových spojení, jichž sice běžně užíváme, ale jejichž skutečný význam nám už není znám. Tak řekněme například: „Jen k nám přijedte na chatu, místa tam máme habaděj.“ Co to je „habaděj“? Z kontextu je zřejmé, že se rozumí „mnoho“, „velice mnoho“, ale proč „habaděj“. Inu proto, že se v tomto výrazu skrývá celé rčení „hanba dieti“, což ve staré češtině znamenalo něco jako „škoda mluvit“ (dieti — mluvit), „škoda slov“. Podobně je tomu ve spojení „ani zblo“, tj. vůbec nic. „Na tom není zbla pravdy, nemá ani za zbla rozumu, nezbylo mu ani zblo.“ Z podoby „zbla“ je však vidět, že základem celého výrazu je slovo „stéblo“, staročesky „stbło“. Tedy! „Na tom není ani stébla pravdy“ apod., kdy přirovnáním k stéblu se chce říci, že je to skutečně nic. Jiným případem málo průhledného rčení je výraz „mít za lubem“. Tu se dostáváme do mlynářského prostředí. Zrní k mletí se sypalo do dřevěných násypků, a jestliže jeho část uvízla za prknem, jímž mlynář vyspravil díru, zůstalo to mlynáři k dobru, tedy měl něco k dobru, „navíc“, zkrátka „měl za lubem“. Jiným takovým zdánlivě neprůhledným spojením je výraz „být na holičkách“. Kdo si ale uvědomí, že základem je zde slovo „holý“, označující v našem případě

část těla, na kterou obvykle usedáme, má zcela jasno, jak toto rčení vzniklo. Podobně i slovo „vrub“ má své reálné zakotvení v tom, že šenkýř v dobách, kdy nebyly ještě normální psací prostředky, jednoduše vzal sekeru a do „futer“, tj. do dveřního rámu, udělal vrub, zásek, aby měl přehled o tom, v jakém množství hosté konzumují nápoje. Zvláštním příkladem je výraz „dopadl jako hubka“. To proto, že se v něm odrazí specifická historická situace. Totiž to, že před vynálezem tzv. švédské zápalky, kterou bylo možno zažehnout přímo, bylo nutno užívat hubku, která se vzhala vykřesanou jiskrou. Vynálezem onoho kouzelného dřívka, které nás provází i dnešními dny, přišli tito prodáváci hubek o práci. A od té doby se těm, kteří zkrachovali říká, že dopadli jako hubkaři. A to platí podnes.

Ukázali jsme si češtinu z poněkud odvrácené strany, kterou neznáme. Zamysleme se však nad tím, když už něco řekneme, co jsme vlastně řekli. Je to mnohdy velmi zajímavé. fh

POPRVÉ V ZAHRANIČÍ

Hranický dětský pěvecký sbor navštívil ve dnech 3.—6. února 1983 maďarské město Pecz na pozvání tamějšího gymnaziálního pěveckého sboru. Šlo o výměnný zájezd, kterému předcházela návštěva zmíněného maďarského sboru u nás v Hranicích v listopadu minulého roku.

Maďarští přátelé připravili pro náš sbor na oplátku pestrý a zajímavý pobyt. Děti byly ubytovány u svých maďarských kamarádů v rodinách a absolvovaly řadu zajímavých akcí, koupání v termálních lázních, projížďku po městě a okolí až k jugoslávským hranicím, prohlídku historické části města, navštívily chrámy i turecké mešity. Pro zajímavost uvádíme, že Pecz má 180 000 obyvatel a nachází se blízko jugoslávských hranic.

Náš sbor vystoupil na dvou koncertech a poprvé ve stejných kostýmech. První koncert se konal v aule peczského gymnázia, druhý v kulturním domě nedalekého města Komlo.

Dětský sbor ZŠ v Komlo navštívil naše město a náš sbor v květnu loňského roku, takže i zde bylo přátelské ovzduší. Celý zájezd se uskutečnil společně s Olomouckým dětským pěveckým sborem, takže vystoupení byla společná a oba sbory vytvořily osmdesátičlenné těleso. Za řízení sbormistra Jiřího Klimeše a vydatné spolupráce Hany Koukalové přednesly děti program, který byl sestaven z výběru lidových písní českých, slovenských a gruzínských a z písní současných hudebních skladatelů J. Vičara a J. Selby. Radostné a umělecky hodnotné vystoupení našich dětí se setkalo s ohlasem u maďarského publika a získalo si jeho zasloužený obdiv.

Zájezd do Maďarské lidové republiky byl úspěšný. Naši hostitelé dovedli vytvořit velmi srdečnou přátelskou atmosféru a děti se jen nerady loučily se svými maďarskými přáteli.

VÝSTAVA HRANICKÉHO MALÍŘE JAROSLAVA ŠTĚPÁNA

Po delší přestávce se opět představuje veřejnosti hranický malíř Jaroslav Štěpán výstavou malby a grafiky, které se uskuteční v sále Dělnického domu Závodního klubu ROH Optimit v Odrách od 10. března t. h.

Rozmanitost žánru, která je pro J. Štěpána příznačná, je zastoupena téměř 50 obrazy krajin našich i vzdálených, portréty, tanečnicemi a zátišími. Je především tvorbou umělce, který svou pílí a náročností vůči sobě dosahuje pozoruhodných úspěchů.

Slavnostní zahájení výstavy je 10. března v 18,30 hod.
Výstava potrvá do 26. března 1983.

**PŘEHLED VYDANÝCH POVOLENÍ OBČANŮM, KTERÍ ZAJIŠTUJÍ
SLUŽBY OBYVATELSTVU V ROCE 1983 NA ZÁKLADĚ**

NOVELY ZÁKONA O NV

V rámci nařízení vlády ČSR č. 154/82 Sb.

Jméno a příjmení	bydliště a povolená činnost
1. Beránek Radmil	Hranice, Leningradská 995 — dřevěné upomínkové předměty
2. Brunek Josef	Hranice, Dobrovského 529 — mechanické opravy
3. Duchoň Alois	Drahotuše, čp. 207 — natěrač
4. Faltýnek Jaroslav	Hranice, Rybníční 1342 — parketař
5. Hračová Marie	Hranice, Galašova 851 — pedikérka
6. Hercíková Marie	Olšovec čp. 84 — dámská krejčová
7. Honzík Jaroslav	Hranice, Havlíčkova 6 — kožešník
8. Hostaša Josef	Hranice, Zborovská 1534 — zedník
9. Hradečný Josef	Hranice, Jungmanova 615 — holič
10. Hrazdilová Eva	Hranice, Čechova 503 — pletení svetrů
11. Hendrych František	Hranice, Sov. armády 54 — kamenosochař
12. Chudárek František	Hranice, Gottwaldovo 84 — malíř—natěrač
13. Kahánek Jan	Olšovec 88 — klempíř
14. Kič Juraj	Hranice, Čsl. armády 204 — čalouník
15. Kolichová Jiřina	Drahotuše 54 — švadlena
16. Kocián Vladimír	Hranice, Jeselská 1612 — zámečník
17. Kočišová Ludmila	Hranice, 1. máje 1728 — výroba kraslic
18. Kratochvíla Jaroslav	Hranice, Vrchlického 705 — broušení nožů, nůžek
19. Koukal František	Hranice, Hromůvka 1523 — zedník
20. Kovalčík Ladislav	Hranice, Pod Hůrkou 1485 — parketař—kožešník
21. Kovalčík Jindřich	Hranice, Revoluční 110 — parketař
22. Lach Tomáš	Hranice, Gottwaldovo 17 — stolář
23. Los Josef	Hranice, 28. října 17 — košíkář
24. Mrázek Milan	Hranice, Zborovská 1533 — zedník
25. Mráček Josef	Hranice, Hromůvka 1513 — zedník
26. Mráz Štefan	Hranice, Fierlingerova 1599 — natěrač
27. Nezhyba Antonín	Hranice, Janáčkova 7 — mechanické opravy
28. Ondra Jan	Hranice, Sklenný kopec 1567 — zedník
29. Otava Stanislav	Hranice, Struhlovsko 1408 — klempíř
30. Pitrun Václav	Hranice, Sklenný kopec 1568 — zedník
31. Pitrun František	Hranice, Hálkova 506 — zámečník
32. Pulkert Dalibor	Hranice, Křížkovského 1102 — dřevořezba
33. Skácel Jaroslav	Hranice, kpt. Jaroše 1366 — klempíř
34. Sommer Jiří	Hranice, 1. máje 1605 — stříhání ovcí
35. Šrámek Jiří	Hranice, Poděbradova 1275 — vodoinstalatér
36. Trnečková Hedvika	Hranice, kpt. Jaroše 1367 — dámská krejčová
37. Útrata Antonín	Hranice, 1. máje 1723 — hodinář
38. Váňa Edmund	Hranice, Zborovská 1275 — natěrač
39. Vašek Jan	Hranice, Čechova 503 — malíř
40. Voldán Jaroslav	Hranice, Hromůvka 1512 — zedník
41. Zamazal Ladislav	Hranice, Šmeralova 532 — vodoinstalatér
42. Zámrský Bohuslav	Hranice, Dukelská 227 — pokrývač
43. Zerzoňová Flora	Hranice, Struhlovsko 1215 — modistka

ZO SVAZARMU

Sportovní střelecký klub Hranice

pořádá 10.—13. března 1983

náborovou výstavku z činnosti střelců.

Zároveň budou vystavny zbraně, které se ve sportovním střeleckém klubu používají. Případné dotazy zodpoví a informace podají instruktoři Svazarmu.

FOTBALISTÉ SIGMY HRANICE BILANCOVALI A ZAHÁJILI PŘÍPRAVU

V závěru uplynulého roku hodnotili svou činnost fotbalisté TJ Sigma Hranice na výroční schůzi. Za minulý rok mohou být s dosaženými výsledky celkem spokojeni. Oddíl měl v mistrovských soutěžích osm družstev, která sehrála 329 zápasů, z toho 160 mistrovských, 113 přátelských a 56 pohárových a turnajových. Ve 145 utkáních byla vítězná, 60 zápasů skončilo nerozhodně a 124krát byla družstva oddílu poražena. Celkové skóre 601:498.

Muži A jsou po podzimu na pěkném 4. místě v divizi, první družstvo dorostu jako nováček krajského přeboru je po podzimní části mistrovské soutěže 1982/83 na 7. místě a A družstvo starších žáků v I. A třídě skupina C na 6. místě.

Oddílu byl na výroční schůzi předán vedoucím tajemníkem OV ČSTV soudruhem Kyrychem diplom „Vzorný oddíl II. stupně“ za splněný hodnotný socialistický závazek. Také dva kolektivy mládeže získaly titul „Vzorný“. Oddíl věnuje velkou péči o výchovu vlastního dorostu a žáků — mládeže je v oddíle z celkového počtu 250 členů — 63 proc. Její činnost řídí komise mládeže, v jejímž čele je osvědčený trenér Miroslav Kosař. V mistrovských soutěžích hrají 2 družstva dorostu, 2 družstva starších a 2 družstva mladších žáků. V takzvané přípravce jsou pak vychováváni v dalších 3 družstvech ti nejmladší. V rámci soutěže o nejlepšího sportovce města Hranic se umístil jako první hráč divizního družstva mužů Derých Ladislav a jako kolektiv obsadilo první místo — A družstvo mužů.

Během měsíce ledna zahájila všechna družstva přípravu na jarní mistrovskou soutěž. Muži A sehráli již i několik přípravných zápasů. V prvním podlehlí účastníkovi I. NL VP Frýdek-Místek 0:2 a zvítězili nad družstvem II. NL „Z“ Vsetín 4:0. V závěru ledna hráli doma s JZD Dulovce 5:0 a na severu Moravy s RD Jeseňák 4:1 a LP Šumperk 3:2.

Další zápasy v únoru byly Zbrojovka Vsetín—Sigma 2:0, Tatra Kopřivnice v. Sigma 0:3, PS Přerov—Sigma 3:1.

Mistrovské soutěže dospělých a dorostu budou zahájeny 19. března t. r. a to:

- 19. 3. 15.00 hod. Sigma—Kyjov
- 26. 3. 15.00 hod. Slušovice—Sigma
- 2. 4. 15.30 hod. Sigma—Bruntál
- 10. 4. 15.30 hod. Třinec B—Sigma
- 16. 4. 17.00 hod. Sigma—NHKG Otrava
- 24. 4. 10.15 hod. Baník Karviná 1. máj—Sigma
- 30. 4. 17.00 hod. Sigma—Uherské Hradiště

Věříme, že hraničtí příznivci fotbalu přijdou opět v hojném počtu povzbudit svá družstva.

Vilím Zdeněk
předseda politickovýchovné komise oddílu

PLÍHARMONYJE

Je název souboru tří hudebníků z Olomouce s vedoucím **Karlem Plíhalem**. Jeho žánrem je folk a soubor je největším překvapením festivalu PORTA 81. Soubor pracuje při fakultním výboru SSM filozofické fakulty UP Olomouc.

Dne 9. března 1983 vystoupí v Jednotném klubu pracujících pro hranické publikum. Kromě vlatních skladeb, komponovaných a otextovaných většinou Karlem Plíhalem, je program sestaven z humorného povídání členů souboru.

NOVÝ KOMORNÍ ORCHESTR

Bude hostem Kruhu přátel hudby v Hranicích a přednese svůj program na koncertu dne 27. března 1983 v sále LŠU, tentokrát mimořádně již v 18.00 hod.

Členové souboru **NOVÝ KOMORNÍ ORCHESTR** z Prahy jsou vynikající a zkušení hráči komorní hudby. Zvláštnosti souboru vyplývají ze způsobu studia — je to uvádění děl komorní literatury v původních verzích. Soubor vystupuje na pražských pódii, opakovaně na festivalu Mladá Smetanova Litomyšl, v Čs. televizi vystoupil v pořadu Hudba z respíria, natočil televizní film z díla B. Martinů v roce 1981 a uskutečnil nahrávku pro Panton ze skladeb O. Flosmana. V letošním roce vystoupí opět na festivalu Pražské jaro.

K nám do Hranic přijíždí s tímto programem:

- W. A. Mozart: Adagio a Fuga c moll k. s. 546
 - Jiří Kalach: Sonáta pro smyčcový orchestr
 - J. S. Bach: Koncert E dur pro housle a orchestr BWV 1042
 - Ottorino Respighi: Staré tance a arie (R. suita)
- Sólista: **J. Hnyk**

V rámci vystoupení souboru v Hranicích bude uspořádána ve spolupráci se Svazem českých skladatelů a koncertních umělců beseda s hud. skladatelem Jiřím Kalachem.

Pražský rodák Jiří Kalach (1934) se soustřeďuje na instrumentální žánry v oboru symfonické a komorní hudby. Ve své tvorbě se zaměřuje na formy absolutní hudby, které vyhovují jeho osobnímu projevu a způsobu hudebního myšlení. Usiluje o syntézu výrazových prostředků na základě neortodoxně chápaných dodekafonických principů.

USTAVENÍ SPOLEČNOSTI VÍTĚSLAVA NOVÁKA

V neděli dne 27. března 1983 za přítomnosti významných soudobých umělců dojde v lázních Teplice nad Bečvou, ve 14.30 hod. k založení Společnosti Vítězslava Nováka v naší lokalitě. Společnost je sekci České hudební společnosti propagující šíření české hudby s důstojným zastoupením mistra Vítězslava Nováka.

V rámci ustavení Společnosti proběhne koncertní odpoledne ze skladeb V. Nováka. Uskuteční se v koncertním sále léčebny Sokolovo a je přístupné lázeňským hostům i zájmu veřejnosti.

PROGRAMY JKP

Pátek 4. 3.
sokolovna
19.30

Zasloužilý umělec
WALDEMAR MATUŠKA a KTO

Úterý 8. 3.
sál JKP
19.00

Koncert dětských pěveckých sborů
ZPÍVÁME MAMINKÁM

účinkují:
Olomoucký dětský pěvecký sbor
Hranický dětský pěvecký sbor
Řídí:
Renata Vrbenská, Šárka Palová, Hana Koukalová a Jiří Klimeš

Středa 9. 3.
sál JKP
19.00

Koncertním vystoupení folkové skupiny
PLÍHARMONYJE
filozofické fakulty UP Olomouc
při fakultním výboru SSM

Neděle 20. 3.
sál JKP
15.00

TANČÍME V RYTMU DISKO

Pondělí 21. 3.
sál JKP
19.00

RECITÁL JAROMÍRA NOHAVICI
koncertní vystoupení a beseda s hudebním skladatelem a textařem

Neděle 27. 3.
sál LŠU
18.00

8. abonentní koncert V. cyklu KPH
NOVÝ KOMORNÍ ORCHESTR

Program:
W. A. Mozart: Adagio a Fuga c moll k. s. 546
Jiří Kalach: Sonáta pro smyčcový orchestr
J. S. Bach: Koncert E dur pro housle a orchestr BWV 1042
Ottorino Respighi: Staré tance a arie
Sólista: J. Hnyk
Beseda s hudebním skladatelem J. Kalachem

Na duben připravujeme:

13. dubna — koncertní vystoupení skupiny PROGRES 2

Pořadatelům společenských zábav nabízíme vystoupení INSTRUMENTÁLNÍ SKUPINY, která vznikla při smyčcovém orchestru Jednotného klubu pracujících.

Šestičlenný soubor má připraven zábavný program ze starších oblíbených melodií pro pamětníky. Program je vhodný k různým podnikovým oslavám, k besedám s důchodci, k oslavám MDŽ nebo k příležitosti splnění plánu. V případě zájmu se obraťte na Jednotný klub pracujících o bližší informace!

Ing. VLADIMÍR HUDEC PADESÁTNIKEM

Jistě ho potkáváte v ulicích našeho města. Vysokého, silného muže s tmavými bujnými vlasy a s nápadným vousem, rozvážně krácejícího a stále usměvavého. Rozdává srdečné pozdravy a úsměvy kolemjdoucím které zná. Patří k lidem, kterým se ve tváři zastavil čas. Proto se možná mnozí podiví nad skutečností, že se dne 27. března 1983 dožívá ing. Vladimír Hudec padesátí let.

Znám ho především jako nadšeného basketbalistu — bývalého hráče, nyníjšího trenéra a funkcionáře oddílu košíkové TJ Sigma Hranice. Je živou kronikou hranického basketbalu a zasvětil mu všechny svůj volný čas.

Od starších členů oddílu vím, že do tělovýchovného hnutí se zapojil již v šesti letech a s košíkovou začínal jako student hranického gymnázia. Kouzlu dřevěného koše podlehl, aniž to tenkrát tušil, již natrvalo. V roce 1950 vstoupil do basketbalového svazu a zároveň hrál za Tatran Hranice. O dva roky později odešel do Brna studovat vysokou školu stavební. Ani v nejmenším to neznamenalo konec s basketbalem. Naopak, stal se vedoucím a aktivním hráčem oddílu VŠ Brno a působil také jako funkcionář. Když se vrátil v roce 1957 do rodných Hranic, čekala zde na něj nelehká práce: zaktivizovat své dřívější spoluhráče, získat další a prakticky dát dohromady nový oddíl košíkové.

Jistě to nebyla práce snadná, ale přes mnohé nesnáze byl brzy vytvořen pevný kolektiv hráčů, schopný obstát v krajském přeboru. A že to nebyla snaha marná o tom svědčí nejen dnešní prosperující oddíl s družstvy mužů A a B, družstva mladších dorostenců a žáků, ale i fakt, že na našem hřišti a pod vedením ing. Hudec vyrostli hráči jako reprezentant Petr Novický, dodnes hrající v A družstvu mužů nebo ligovní basketbalisté Zbyněk Kysilka, bratři Sokolovští a ing. Ant. Hawiger. V současné době pečuje ing. Hudec velmi intenzivně o nové naděje hranické košíkové — o družstvo nejmladších žáků.

Všichni, kteří jsme ho poznali v hale a na hřišti, na zápasech, na zájezdech, na schůzích, obdivujeme jeho vitalitu a jeho zanícení pro další vzestup oddílu. Obdivujeme jeho elán s jakým nás vede k dobrým sportovním výsledkům. Máme ho všichni rádi a pro nás, mladé hráče, je příkladem nejen dobrého sportovce, ale i dobrého člověka.

Jménem všech členů oddílu košíkové vyslovují ing. Vladimíru Hudcovi k jeho životnímu jubileu přání: mnoho radosti ze hry pod dřevavými koši, mnoho zdraví, elánu, úspěchů, a to nejen sportovních, ale i v osobním životě.

Za oddíl košíkové TJ Sigma
V. Horák, člen družstva dorostenců

ŽIVOTNÍ JUBILEA OBČANŮ NAŠEHO MĚSTA V MĚSÍCI BŘEZNU

75 let:

Františka Břenková, Struhlovsko 1721
Olga Bernardová, Fierlingerova 740
Josef Bezděk, Leningradská 1127
Marie Kristová, Lumumbova 993
Josef Halmiček, Janáčkova 734
Alfred Válek, Čsl. armády 209
Anna Viktorinová, 28. října 124
Zdenka Schützerová, Jaselská 1086
Františka Zdráhalová, Hranice-Valšovice 34
Josef Dvořák, Drahotuše, Lipnická 37
Marie Koláčková, Drahotuše, Novosady 149
Josef Hrabal, Drahotuše, Rybáře 5

80 let:

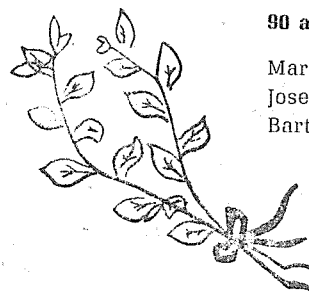
Božena Eliášová, Potštátská 650
Marie Pavlová, Šromotovo nám. 777
Františka Vinklárková, Struhlovsko 1415
Marie Straková, Drahotuše, Hranická 310

85 let:

Magdaléna Hradiláková, Leninova 33
Jan Kořistka, 28. října 127
Josef Čech, Čsl. armády 1148

90 a více let:

Marie Pecínková, Rezkova 1674 — 91 let
Josefa Čechová, Struhlovsko 1721 — 90 let
Bartošová Františka, Teplice n. Bečvou 55 — 93 let

Sbor pro občanské záležitosti při radě MěstNV v Hranicích přeje všem jubilantům dobré zdraví a hodně životní pohody do příštích let.

PROGRAMY KIN

-
- 1.—3. 3. **HOŠI Z BRAZÍLIE**
Film USA. Otřesný obraz fašistického zločince.
Film je mládeži nepřístupný.
-
- 4.—7. 3. **CUKR, MED A FEFERONKY**
Italská komedie o mužích, kteří nečekaně uvízli v poutech lásky.
Film je mládeži do 18 let nepřístupný.
-
- 8.—10. 3. **ZAČÁTEČNÍCI**
Polský film. Dvě povídky o mladé lásce.
Film je mládeži nepřístupný.
-
- 11.—14. 3. **MALÉRY PANA ÚČETNÍHO**
Italský film. Komedie o muži, který měl doma ošklivou ženu
a v práci přísného šéfa.
Film je mládeži nepřístupný.
-
- 15.—17. 3. **ČERNÝ TALÁR PRO VRAHA**
Francouzský film. Případ ženy, kterou profese uvrhla do sou-
kolí pravdy i lži.
Film je mládeži nepřístupný.
-
- 18.—21. 3. **PŘÍSTĚ BUDEME CHYTŘEJŠÍ STAROUŠKU**
Český film. Komedie o neuvěřitelných nápadech dvou amatérů,
kteří se chtěli vyrovnat profesionálům.
Film je mládeži přístupný.
-
- 22.—24. 3. **VÁLKA POLICAJTŮ**
Francouzský film. Nesmiřitelný souboj dvou skupin kriminalis-
tů při pátrání po nebezpečném zločinci.
Film je mládeži nepřístupný.
-
- 25.—28. 3. **ČARODĚJ**
Americký muzikál. O tom, jak se čtyři přátelé vydali po pohád-
kové cestě.
Film je mládeži přístupný.
-
- 29.—30. 3. **SVATBY PANA VOKA**
Český film. O kratochvílném životě posledního Rožmberka.
Film je mládeži nepřístupný.
-

-
31. 3. **FAČKA**
Jen pro členy Sovětský film o lásce, která zvítězila nad opovržením, posmě-
KPSF chem a pomluvami.
Film byl vyznamenaný na festivalu ve Vilniusu.
-

Začátky představní jsou v 17.00 a v 19.30 hodin.

Představení pro děti — každou sobotu v 15.00 hodin.

5. 3. **DOBRODRUŽSTVÍ ALIBABY A ČTYŘICETI LOUPEŽNÍKŮ**
Sovětská pohádka o statečném muži a moudré krasavici.
-

12. 3. **DĚTSKÁ ČMÁRANICE**
O chlapci, který si sám zavinil své trápení. Slovenský film.
-

19. 3. **NEPOLAPITELNÍ MSTITELÉ**
Napínavý příběh čtyř mladých bojovníků. Sovětský film.
-

26. 3. **A ZNOVU — JEN POČKEJ ZAJÍCI**
II. díl o věčném zápase zajíce a vlka. Sovětský film.
-

Představení pro mládež — každou neděli ve 14.30 hodin.

6. 3. **JAKO ZAJÍCI**
Český vepřo—knedlo western.
-

13. 3. **HOUSATA**
Český film. O holkách, které jsou všechny stejné a každá jiná.
-

20. 3. **PŘÍBĚH Z ALJAŠKY**
Japonský dobrodružný film.
-

27. 3. **KATŮV BRATR**
Film NDR. Dramatický příběh chlapce, který pomstil smrt
svých blízkých.
-

Pro školní družiny — každou středu.

-
2. 3. **BABIČKA ČARODĚJKA**
Pásmo českých filmů.
-
9. 3. **TŘI OŘÍSKY PRO POPELKU**
Česká pohádka podle B. Němcové.
-
16. 3. **O PARÁDIVĚ SALLY**
České barevné pásmo.
-
23. 3. **ZAKLETÁ NEVĚSTA**
Sovětský film o krásném mládenci a udatné Vasilise.
-
30. 3. **ZRCADLO VELKÉHO MÁGA**
O statečném pastýři a zázračné vodě. Sovětská pohádka.
-

Kino DRAHOTUŠE

Začátky představení: pátek, neděle v 19.30 hodin.

-
4. a 6. 3. **ZÁLETNÍK**
francouzská bar. komedie, česká verze
-
11. a 13. 3. **POZOR, VIZITA**
český bar. příběh
-
18. a 20. 3. **POLICEJNÍ INSPEKTORKA**
francouzský bar. kriminální film, česká verze
-
25. a 27. 3. **JEDINÁ ŠANCE**
americký barevný kriminální film, titulky
-

Odpolední představení: pátek, neděle v 17.00 hodin.

-
4. a 6. 3. **PROROK, ZLATO A TRANSYLVÁNCI**
bar. rumunský dobrodružný film
-
11. a 13. 3. **PIRÁT SEDMI MOŘÍ**
francouzský bar. dobrodružný film
-

-
18. a 20. 3. **FAIRFAXOVY MILIÓNY**
bar. sovětský dobrodružný film
-

25. a 27. 3. **DOBRODRUŽSTVÍ ROBINSONA CRUSOE, NÁMOŘNÍKA Z YORKU**
bar. animovaný film ČSSR—NSR.
-

Představení pro děti: neděle ve 14.30

-
6. 3. **AFRICKÝ PTÁK**
japonský barevný příběh
-
13. 3. **A ZNOVU — JEN POČKEJ ZAJÍCI**
II. díl bar. sovětského kresleného pásma
-
20. 3. **MARTIN A ČERVENÉ SKLÍČKO**
český bar. detektivní film
-
27. 3. **LEDOVÝ VELIKÁN**
barevné pásmo NDR
-

Představení pro školní družiny: středa ve 13.30 hodin.

-
2. 3. **DĚVČÁTKO OD KONÍ**
bar. příběh NDR
-
9. 3. **DĚTSKÁ ČMÁRANICE**
bar. sovětská komedie
-
16. 3. **INDIÁNI Z VĚTROVA**
český bar. příběh
-
23. 3. **ČIPERA NA MAŠKARNÍM BÁLE**
rumunské bar. pásmo
-
30. 3. **DÁREK ČERNÉHO ČARODĚJE**
bar. sov. kreslená pohádka
-

DROBNÉ PROVOZOVNY MĚSTNV HRANICE
nabízejí své služby občanům Hranic a okolí

Zahradnictví

- výroba pohřebních věnců a kytic.
Jarní a podzimní výsadba hrobů.
Zápotockého ul.
prodej výpěstků na zahradnictví a prodejním
stánku v Zápotockého ul.

Ubytovna Drahotuše

- ubytování zájezdů a turistů

Nákladní doprava

Zednické práce všeho druhu

Drobné stolářské práce

- z vlastního materiálu

Pohřebnické služby

- Drahotuše

**Zajišťování prodeje drobných pěstitelů
na trzích v Hranicích**

Oprava jízdních kol

(od 1. 3. 1983)

Informace Vám podá správa DP tel. 2251 kl. 17
Zahradnictví 2867
Ubytovna 2231